

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Romanizacija
Course title:	Romanization

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur, doktorski študij 3. stopnje	Arheologija med Jadranom in Donavo	Brez letnika	/
Comparative Study of Ideas and Cultures, doctoral study 3 rd cycle	Archaeology between the Adriatic and the Danube	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type: splošno izbirni / general elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code: PO20

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
20	10				150	6

Nosilec predmeta / Lecturer: [izr. prof. dr. Jana Horvat](#),
[izr. prof. dr. Janka Istenič](#)

Jeziki / Predavanja / Lectures: slovenščina, angleščina / Slovenian, English
Languages: Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za vključitev v delo ni posebnih pogojev. Priporočljivo je vsaj pasivno znanje nemškega, angleškega in italijanskega jezika

Prerequisites:

There are no specific prerequisites. At least a passive knowledge of German, English, and Italian is recommended

Vsebina:

Obravnavani bodo različni vidiki rimskega prodora v Srednjo Evropo in na Balkan. Predstavljene bodo velike spremembe, ki so nastale z vzpostavitvijo rimske oblasti na področjih poselitve, urbanizacije, religije, gospodarstva in družbe. Analizirali bomo razlike med regijami, kot se kažejo v sprejemanju in prevajanju rimskih vplivov. Hkrati bomo obravnavali samostojne izraze domače kulture v začetnem rimskem obdobju.

Obdobje romanizacije delimo v dva dela, v fazo pred uradno oziroma stabilno vključitvijo v rimsko državo in čas po tem. Uvodoma se bodo

Content (Syllabus outline):

Various aspects of the Roman advance into Central Europe and the Balkans are covered. The course presents the major changes that occurred with Roman occupation in the areas of settlement, urbanisation, religion, economy, and society. Differences between regions in the adoption and transmission of Roman influences are analysed. Native culture at the beginning of the Roman period is also discussed.

Romanization can be divided into two phases: the phase before official or stable incorporation into the Roman state and the phase after. First, the chronological issues between the second

študentje in študentke seznanili s problemi kronologije med 2. st. pr. n. št. in 2. st. n. št.

Na eni strani bo predstavljena drobna materialna kultura domorodnih skupin na širšem vzhodnoalpskem prostoru (Caput Adriae, Posočje, Tavriski, Noriki), na drugi stani pa rimska materialna kultura ter njeni vplivi na materialno kulturo domačinov. Poudarek je na obravnavi tistih skupin materiala, ki imajo pomembne kronološke, kulturne in historične aplikacije.

Za razumevanje gospodarskega razvoja rimskega imperija je eden najpomembnejših virov proučevanje trgovine. V okviru študija bodo predstavljeni trgovski tokovi poznorepublikanskega in zgodnjecesarkega obdobja, tako trgovina na dolge razdalje v Sredozemlju kot tudi trgovina iz Italije proti srednji Evropi.

Pomemben sklop vprašanj je vezan na rimsko vojsko, pri čemer bodo skromni literarni viri soočeni z arheološko zupuščino (utrdbе, epigrafski viri in drobni materialni ostanki – orožje, vojaška oprema, vojaška noša, itd.).

1. Prvi stiki z rimskim svetom v 2. st. pr. n. št.:

- zgodovinski viri;
- arheološki viri.

2. V 1. st. pr. n. št. – pred stabilno vključitvijo v rimsko državo in obdobje osvajanja:

- problemi kronologije med 2. in 1. st. pr. n. št.;
- drobna materialna kultura domorodnih skupin na širšem vzhodnoalpskem prostoru (Caput Adriae, Posočje, Tavriski, Noriki);
- rimska materialna kultura poznorepublikanskega in avgustejskega časa in njeni vplivi na materialno kulturo domačinov;
- trgovski tokovi poznorepublikanskega in avgustejskega časa (trgovina na dolge razdalje v Sredozemlju kot tudi trgovina iz Italije proti srednji Evropi);
- razlike med regijami;

century BC and the second century AD are discussed.

The small material culture of indigenous groups in the southeastern Alps (Caput Adriae, the area along the Soča River, the Taurisci and the Norici) is presented, as well as Roman material culture and its influence on indigenous material culture. Emphasis is placed on the material groups that are chronologically, culturally, and historically significant.

Trade research represents one of the most important sources for understanding the economic development of the Roman Empire. The trade relations of the late Republic and the early imperial period are discussed, such as long-distance trade in the Mediterranean region and the trade routes from Italy to Central Europe.

An important complex of questions is related to the Roman army. Literary sources are compared with archaeological remains (fortifications, epigraphic sources and small material - e.g. military equipment).

1. First contacts with the Roman world in the second century BC:

- Historical sources
- Archaeological sources

2. The first century BC: before stable incorporation into the Roman state and the period of occupation:

- Chronological problems in the second and first centuries B.C.
- Small material culture of the native groups in the southeastern Alps (Caput Adriae, the area along the Soča River, the Taurisci and the Norici)
- Roman material culture of the Late Republican and Augustan periods and its influence on indigenous material culture
- Trade relations of the Late Republican and Augustan periods (long-distance trade in the Mediterranean region as well as trade from Italy to Central Europe)
- Differences between the regions

- rimska vojska poznorepublikanskega in avgustejskega časa.

3. Zgodnjecesarско obdobje:

- kronologija;
- vzpostavljanje nove upravne strukture;
- spremembe v poselitvi;
- urbanizacija;
- rimska materialna kultura in specifičnosti regij;
- trgovina;
- vojska.

- The Roman army in the late Republican and Augustan periods

3. Early Imperial Period:

- Chronology
- Introduction of a new administrative organisation
- Changes in the settlement system
- Urbanisation
- Roman material culture and regional characteristics
- Trade
- The army.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Archäologische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 1-14. Kärntner Museumsschriften, Klagenfurt, 1967-2003.
- Bernardini, F. et al. 2015. Early Roman military fortifications and the origin of Trieste, Italy. Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America [Online ed.], March 2015, vol. 112, no. 13, str. E1520-E1529.
- Božič, D. 1999. Die Erforschung der Latènezeit in Slowenien seit Jarh 1964. Arheološki vestnik 50: 189-213.
- Creighton, J. D. in R. J. A. Wilson ur. 1999. Roman Germany. Studies in cultural interaction. Journal of Roman archaeology, Supp. ser. 32, Portsmouth.
- Cuscito, G. ur. 2009. Aspetti e problemi della romanizzazione. Venetia, Histria e arco Alpino orientale, Antichità Altoadriatiche 68, Trieste.
- Demetz, S. 1999. Fibeln der spätlatène- und frühen römischen Kaiserzeit in den Alpenländern. Frühgeschichtliche und provinzialrömische Archäologie, Materialien und Forschungen 4, Leidorf.
- Die Ausgrabungen auf dem Magdalensberg 1980 bis 1986. Magdalensberg-Grabungsbericht 16, Klagenfurt 1998.
- Dolenz, H. in K. Strobel ur. 2019. Chronologie und vergleichende Chronologien zum Ausgang der Römischen Republik und zur Frühen Kaiserzeit, Kärntner Museumsschriften 87, Klagenfurt.
- Horvat, J. 1997. Sermin. Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 3, Ljubljana.
- Horvat, J. 1999. Roman Provincial Archaeology in Slovenia Following the Year 1965: Settlement and Small Finds. Arheološki vestnik 50: 215-257.
- Horvat J. 2015. The consolidation of Roman authority in the hinterland of the northern Adriatic. V: Y. Marion, F. Tassaux (ur.). AdriAtlas et l'histoire de l'espace adriatique du VIe s. a.C. au VIIIe s. p.C.: actes du colloque international de Rome (4-6 novembre 2013), Bordeaux, 273-291.
- Horvat, J. in A. Bavdek 2009. Okra. Vrata med Sredozemljem in Srednjo Evropo = Ocra. The gateway between the Mediterranean and Central Europe. Ljubljana 2009.
- Istenič, J. 2018. Roman bronze helmets from the Republican period and the Early Principate in Slovenia, Arheološki vestnik 69: 277-334.
- Istenič, J. 2019. Roman military equipment from the river Ljubljanica / Rimska vojaška oprema iz reke Ljubljanice, Katalogi in monografije 43, Ljubljana.
- Istenič, J., B. Laharnar, J. Horvat ur. 2015. Evidence of the Roman army in Slovenia = Sledovi rimske vojske na Slovenskem. Ljubljana: Narodni muzej Slovenije.

- Martin-Kilcher S. 2011. Römer und gentes Alpinae im Konflikt – archäologische und historische Zeugnisse des 1. Jahrhunderts v. Chr. V: G. Moosbauer, R. Wiegels (ur.), *Fines imperii – imperium sine fine?*, Osnabrücker Forschungen zu Altertum und Antike-Rezeption 14, Rahden, 27-62.
- Miškec, A. 2003. The Early Romanisation of the Southeastern Alpine Region in the Light of Numismatic Finds. *Arheološki vestnik* 54: 369-379.
- Slapšak, B. 2003. O koncu prazgodovinskih skupnosti na Krasu. *Arheološki vestnik* 54: 243-257.
- Šašel, J. 1992, *Opera selecta*. Situla 30, Ljubljana.
- Šašel Kos, M. 1997. The End of the Norican Kingdom and the Formation of the Provinces of Noricum and Pannonia. V: B. Djurić, I. Lazar ur. *Akten des IV. internationalen Kolloquiums über Probleme des provinzialrömischen Kunstschaffens*, Situla 36, Ljubljana: 21-42.
- Šašel Kos, M. 2000. Caesar, Illyricum, and the hinterland of Aquileia. V: G. Urso (ur.), *L'ultimo Cesare*, Roma: 277-304.
- Šašel Kos, M. 2005. *Appian and Illyricum*, Situla 43, Ljubljana.
- Tassaux, F. 2004. Les importations de l'Adriatique et de l'Italie du nord vers les provinces danubiennes de César aux Sévères. V: G. Urso ur., *Dall'Adriatico al Danubio*, Pisa: 167-205.

Cilji in kompetence:

S pojmom "romanizacija" se danes označuje kompleksne procese stapljanja rimsko-mediteranskih in avtohtonih kultur. Odvisno od zgodovinskih okoliščin je imela vključitev v rimsko državo na posameznih območjih različne učinke, lahko je pomenila prelom ali kontinuiteto. Rimska država se kaže kot zelo prilagodljiva in z veliko močjo integracije. Glavni namen predmeta je predstaviti zapletene postopne spremembe, ki so potekale od konca 3. st. pr. Kr. do 1. st. po Kr. na ožjem geografskem območju, to je v srednji Evropi in Balkanskem polotoku. To pomeni obdobje od prvih stikov domorodnih skupnosti z Rimljani preko vključitve v rimsko državo do stabilizacije rimske oblasti in prevzemanja različnih aspektov rimske kulture. Vključena so pomembna vprašanja, kot vojaška zgodovina, upravna organizacija, trgovski in prometni tokovi, kronologija.

Objectives and competences:

The term "Romanization" describes the complex processes of merging Roman-Mediterranean and indigenous cultures. Depending on the historical background, incorporation into the Roman state had different effects in different regions. It could mean collapse or continuity. The Roman state was very adaptable and had a great power of integration. The aim of this course is to present the complicated gradual changes from the third century BC to the first century AD in Central Europe and the Balkans. This represents the period from the first contacts of the native population with the Romans to the incorporation into the Roman state, the stabilization of Roman authority and the adoption of various aspects of Roman culture. Important topics such as military history, administrative organization, trade and transportation links, and chronology are covered in this course.

Predvideni študijski rezultati:

Predvideni študijski rezultat je samostojna pisna naloga v obliki znanstvenega članka.

Intended learning outcomes:

Intended learning outcome is a written paper in the form of a scientific article.

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

- Samostojno delo študentov
- e-izobraževanje

Metode (načini) dela:

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

- Independent students work
- e-learning

Teaching methods:

☒ Razgovor/ diskusija/debata
☒ Proučevanje primera

☒ Conversation/discussion/debate
☒ Case studies

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Daljši pisni izdelki	70	Long written assignments
Javni nastop ali predstavitev	20	Presentations
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)	10	Final examination (written/oral)

Reference nosilca / Lecturer's references:

<ul style="list-style-type: none"> • Bernardini, F., Horvat, J., Vinci, G. 2023, San Rocco/Koromačnik military camps (2nd–1st centuries BC). V/In: Horvat, J., Bernardini, F., Belak, M. (ur./eds.), The Roman conquest beyond Aquileia: (II–I centuries BC), Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 45, 21–48. • Grahek, L., Horvat, J. 2022, Rimsko grobišče Marof na Igu / The Roman cemetery in Marof at Ig (Slovenia), Arheološki vestnik 73, 199–280. • Horvat, J., Mušič, B., Dolenc Vičič, A., Ragolič, A. 2020, Arheološka najdišča Ptuja. Panorama / Archaeological sites of Ptuj. Panorama. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 41 • Istenič, J., Ragolič, A., 2023, Roman military decoration Torques : literary, epigraphic, representational and archaeological evidence / Rimsko vojaško odlikovanje Torques : literarni, epigrafski in arheološki viri ter upodobitve. Katalogi in monografije 46, Ljubljana. • Istenič, J. 2018, Roman bronze helmets from the Republican period and the Early Principate in Slovenia / Rimske bronaste čelade republikanske dobe in zgodnjega principata v Sloveniji. Arheološki vestnik 69, 277-334. • Istenič, J. 2019, Caligati in the eastern hinterland of Aquileia up to the Early Augustan period. V/In: Dolenz, H., Strobel, K., (ur./eds.), Chronologie und vergleichende Chronologien zum Ausgang der Römischen Republik und zur Frühen Kaiserzeit, Kärntner Museumsschriften 87, 271-295.
